

Atatürk Devrimleri mi?

Atatürk Devrimi mi?

Cihat AKÇAKAYALIOĞLU*

Bu kavramlar, Atatürkçülüğün en önemli öğelerindedir. Ülke-mizde büyük ölçüde kavram kargaşası vardır; bu bakımdan yorum-lar, değerlendirmeler, hatta adlandırmalar çok değişik olagelmek-tedir. Atatürk Öğretisi'nde de durum böyledir.

Bir yandan yeterli yayın ve bilgilerin topluma yansımaması, di-ğەر yandan «Bulanık suda balık avlamak isteyenlerin artniyetli dav-ranışları» sebep olarak gösterilebilir. Asıl önemli gerçek, bir öğreti olarak Atatürkçülüğü işleyip doğru ve yeterli bilgilerin yayılmasında, en azından, ihmalkâr davranılmasıdır.

Bu durumu tahmin eden Atatürk, 1 Kasım 1937'deki Büyük Mil-let Meclisi konuşmasında, milli dâvalar ve onların ideolojisi üzerin-de dururken şunları da söylemişti :

«Ülke davalarının ideolojisini anlayacak, anlatacak, kuşaktan kuşağaya yaşatacak birey ve kurumları yaratmak; işte bu önemli il-keleri en kıs zamanda sağlamak, Kültür Bakanlığı (o zamanki Milli Eğitim Bakanlığı)'nın üzerine aldığı büyük bir ağır zorunluluklardır.

İşaret ettiğim ilkeleri Türk Gençliğı'nin dimağında ve Türk Mil-leti'nin bilincinde daima canlı bir halde tutmak, üniversitelerimize ve yüksek okullarımıza düşen başıca görevdir» (1).

Atatürk, Kurtuluş Savaşı'na atıldığı günden başlamak suretiyle, yukarda belirtilen ülke davalarının ideolojisini, Kemalizm'in bir öğ-e-si olarak çeşitli söylev ve demeçlerinde, sonraları Nutuk'da ortaya koymuş; aynı zamanda fikir ve hareketi birlikte yürütmüştü. Heps-i, Atatürkçülük'de (bu öğretilerde) BÜTÜNLEŐMİŐTİR

Mustafa Kemal, yukarıda belirtilen dileklerinin, bir BÜTÜNLÜK içinde yayınlanıp, benimsetilmesine çalışılmasını istemektedir. Eđer bu ulusal görev yapılsaydı, kavramlar da doğru olarak öğrenilecek ve kullanılacaktı.

Gerçek Nedir?

Tarih ve gerçek bakımından Atatürk Devrimi BİR ve bir BÜTÜN olup, «Milliyetçilik ve Medeniyetçilik» ana ilkelerinden kaynaklan-mıştır. Devrim'in içinde devrim hareketleri, diğەر bir deyişle reform-

*Yazar

lar vardır ki bunlar : «Yazı, kıyafet, dil reformları; toplumsal yaşam ve yapıdaki diğer değişimler»dir.

Atatürk Devrimi «Milli, bağımsız, laik ve demokratik düzen kurmak» amacındadır. Bu devrim, Mustafa Kemal'in yönettiği ve oluşturduğu karma bir olay niteliğindeki «Anadolu İhtilali Kurtuluş Savaşı» gerçeğinin hedefi, Büyük Zafer'in sonucudur.

Teokratik ve otokrat bir saltanat idaresinin devrilerek, ulusal bağımsızlık ve egemenliğe dayalı «milli, laik, demokratik ve elbette çağdaşlaşma yolunda bir devlet kurulup yaşatılması» Atatürk Devrimi'nin esasıdır. Bu ana felsefeye uygun gelişme ve değişimler, devrim bütünlüğü içinde onu tamamlayıcı devrim hareketleri'dir, reformlardır.

Milliyetçilik, Cumhuriyetçilik ve laiklik gibi Atatürk İlkeleri arasında yer alan Devrimcilik «Atatürk Devrimi'ni koruma ülküsünü ve çağın, ülkenin gerçeklerine, değişim ve ihtiyaçlarına uygun olan ve onları karşılayacak özde reformların, atılımların yerinde ve zamanında yapılmasını» ifade eder.

Devrim'in getirdiği laik, milliyetçi, halkçı, insan hak ve özgürlüklerine bağlı, demokratik parlamenter yapıdaki Atatürk Düzeni'nin değiştirilmesi düşünülemez ve olanaksızdır.

Nitekim, böyle bir değişimi amaçlayan 12 Eylül öncesinin bunalmı, anarşi ve terörü; Türk Ordusu'nun 12 Eylül Harekâtıyla karşılanmış, Atatürk Devrimi'nin korunması azim ve kararı, Milletimizin adına uygulamaya konulmuştur.

Reformlar, atılımlar, aşırı sol ve aşırı sağ öğretilerin alanlarına geçmemek şartıyla alt ve üst yapıda sürüp gidecek, Atatürkçü Düzenin özüne ve felsefesine bağlı olarak başarılarla ulaşılabilecektir.

Bütün bunların uygulanması veya sağlanması, önce, Atatürkçülüğün doğru öğrenilip öğretilerek yaygınlaştırılmasına büyük ölçüde bağlıdır.

Fikirlerin, öğretilerin anahtarları kavramlar, tanımlamalardır. Bunu ters çevirirsek fikirler, öğretiler «Kavramları, ve tanımlamaları oluştururlar» diyebiliriz. Her halde, bunların içiçe oldukları inkâr edilemez.

Belgeler Ne Diyor :

Atatürk, Devrimin hazırlık ve gerçekleştirme evrelerinde halka seslenirken, kolay anlaşılması amacıyla zaman zaman «İnkılâbat (Devrimler)» terimini kullanmıştı. Asıl olarak, öğretisini belirleyen konuşmalarında ise, «İnkılâp (Devrim)» sözcüklerini kullanmıştır.

Nutuk'tan, söylev ve demeçlerinden vereceğimiz örnekler bunu kanıtlayacaktır. Büyük Söylev'in ilgili bölümünde, amacını anla-

tırken : «Maksadım, inkılâbımızın incelenmesinde tarihe kolaylık sağ lamaktır» demekte; Birinci İnönü Zafer'ne değinirken» de inkılâbı mız tarihine Birinci İnönü Zaferini kaydettik şeklinde bir değerlen dirme yapmaktadır. (2). İkinci İnönü Zaferi'ni de böyle nitelemiştir.

Atatürk'ün şu anlatımı da çok ilginçtir :

«Gericiliğin yok edilmesi için gerekli tedbirleri önceden almış ol mak lâzımdır. Bütün millet emin ve müsterih olsun ki, İnkılabı yapan lar bu gibi olumsuz kuvvetleri çıktığı noktalarda yokedecek kudret, yetenek ve tedbire maliktir..

...Yaptığımız inkılâbın esaslı bir inkılâp olmadığını ve günün bi rinde her halde devrileceğimizi sanmışlardı» (3).

11 Ocak 1925'de «Birinci İnönü Zaferi dolayısıyla yaptığı bir konuşmada; «İnkılâbın temellerini hergün derinleştirmek, takviye etmek lâzımdır» demişti.

O, en önemli konuşmalarından birini Hukuk Mektebi (Hukuk Fa kültesi)'nin açılışında yaparken, inkılâp kavramını da anlatmak iste miş, bu arada şunları söylemişti : «Yıllardan beri devam eden Türk İnkılâbı, varlığını ve zihniyetini toplumsal hayatın temeli olan yeni hukuki esaslarda saptamak, pekiştirmek çaresine girişmiştir.

Türk İnkılâbı Nedir? Bu inkılâp, kelimenin ilk anda anımsattığı ihtilâl anlamından başka, ondan daha geniş bir değişikliği belirtmek tedir»(4).

Atatürk Devrimi'nin oluşum ve gelişimi üzerindeki tüm ifadele rimizden sonra diyeceğiz ki, Terim : «Atatürk Devrimi»dir.

.Sayın Ord. Prof. H. Veldet Velidedeoğlu da bu hususu şöyle vurgulamaaktadır :

«Bütün Atatürk Devrimcileri, bence, şu noktayı iyice vurgulama lıdırlar : Bugünkü Türkiye'de ayrı ayrı devrimler değil, bir tek Türk Devrimi vardır. Bu devrim, devlet biçimi, hukuk, dil, yazı, takvim, kı lık-kıyafet gibi türlü alanlarda köklü değişimler yapmıştır. Bu ne denle, Atatürk Devrimleri değil, ATATÜRK DEVRİMİ deyimini kullan mak, Bilimsel bir gerekliliktir» (5).

Tarih ve gerçek bakımından yapısı ve adıyla TEKİL ve BÜTÜN olan Ulusal Devrimimizi tasnife uğratmamak, hem bütünlük içinde işlenip değerlendirilmesini, hem de topyekün korunmasını sağlar. Aksi takdirde, Devrim düşmanları «İçhatlarda Muharebe» yöntemi kullanarak reformları birer birer tahribe yönelirler. Nitekim, yönel mişlerdi de.

Sonuç :

Atatürkçülük, bu arada : «Atatürk'ün kişiliği, Atatürk sevgisi; öğ retinin kavram ve terimleri dahil olmak üzere, bütün düşün ve ey-

lemleri» yeterli şekilde kitaplaştırılmalı, Tarih ve gerçek bakımından doğru olan veriler ile bilgiler, Türk Milleti'nin emrine sunulmalıdır.

Sayın Ord. Prof. Sadi IRMAK, bir televizyon konuşmasında : «Bunalımımızın sebeplerinden biri, Atatürkçülüğü milletimize anlatmamış olmamızdır. Vakit geçirmeden bu hususta bir seferberlik yapılmalı, bütün gerçek Atatürkçüleri hizmete çağırmalıyız» demişti.

Evet, Atatürk âşıklarını, Atatürkçülüğü kavramış aydınları, herhangi bir ayırım yapmadan bu ulusal seferberlikte görevlendirmenin ve yararlı sonuçlar almanın yollarını bulmalıyız.

Bu işi yaparken «Sahte Atatürk'çülerden, gecekonduların Atatürk'çülerden» korunup kaçınmak lazımdır. Çünkü onlar, Atatürkçülerin arasına sızmış Lavrens'lerdir.

K A Y N A K L A R

- 1 — T. B. M. Meclisi Tutanak Dergisi, 1 Kasım 1937, Dönem : 5. Toplantı : 3, Cilt 20, sayfa 3.
- 2 — Nutuk, Kültür Bakanlığı'nın Cumhuriyetin XV. Yılı Armağanı, sayfa 310.
- 3-4 Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Söylev ve Demeçler, 2 nci Cilt. 1959, sayfa 63, 68, 225, 237.
- 5 — Ord. Prof. H. Veldet VELİDEDEOĞLU, Cumhuriyet Gazetesi. 16 Kasım 1975.